

Чакырылган Ахшы кызуумла бла келленип

Квабарта-Малквар Республикада Ич ишлени министрствону оюнуларын эм жамаат советини члендери Ханука, Куурман, Жангы жыл эм Рождество Христово байрамла бла байламлы республиканы граждандарына чакырыу этгендиде. Анда бу байрамла баркыса да ахшылыкка ийиндырган ити умтула бла байламлы болгандарыны огурудулуккуну, тюзюккуну жакшыгандарын чертип айтхандыла.

«Квабарта-Малквар жалданга табыггытаны аридулугу бла угтай, ала-мат адамлары бла белгиледи, - деп айтылады чакырыуда, - терт эмор бла жарымы ичинде республикабиз Россей кырал бла бирге эмор сюреди. Ала кызындылыккы, кыуанчланы да бирге сынагандыла. Быыл сен-

СЕМИНАР
Тюнеме республиканы районларыны эм шахарларыны администрацияларыны башчыларыны заместителери Россейни муфтийлерини советини председателини заместителери, Москвада мемориал межигитини ийимасы Шамиль Алуудинов бла тобошгендиде.

Онган солга: Борис Паштов, Шамиль Алуудинов, Гертюкьяны Жамбулат.

Эс ийип тынгыладыла, соруула бердиле

Республикада Жаш тёлөно эм жамаат биригуилени ишлери жаны бла комитетини председатели Борис Паштов жыйылгандыла кынакх бла шагырей этгенди. Ол Шамиль Алуудинов республикада болган ыйкыны ичинде көп торло организацияла, учурджендияла болуп, анда ишлегенге бла тобошкени эм ала бла республикада динни айны болуму юсюнден ушаккыла бар-

Онган солга: Борис Паштов, Шамиль Алуудинов, Гертюкьяны Жамбулат.

ПШИГОВЕ Юрий Залимханович

Квабарта-Малкварыны культурасы улуу бушу сынагандыла. Узаккыла созулган кыяны аруудан КьМР-ни сыйлы артисти Юрий Залимханович Пшигошев этгенди.

Ю.З.Пшигошев 1943 жылда КьМАССР-да Терк районун Муртазов элинде тууганды. Гичтелигенде окуяны искусствону улуу эсе бурганды, районун художестволу самодельность крукюкларына тири кытышанды.

1966 жылда ол Нальчкени музика училищесини хьёр бөлүмөнө кирди. Аны 1970 жылда бошгандан сора КьМР-ни Кырал музика театрында иште тохтады. 1974 жылдан КьМР-ни Радиовещание комитетини хоруну созулуккуну Радидо биринчи жырлап башгаанга окуяна, аны аруу арузан адамла жараткандыла, жырлары терктер берилерин тилегендиде. Юрий Залимханович республиканы элперини концертле бле да көп барганды, анга хар кыялда да бек жарык тобогендиде.

Ю.З.Пшигошеви жашаууну бла чыгармачылыгына Аны келгени аны жазарына «Бжамкхий» фольклор ансамбли бла байламлы эди. Бу белгиле коллектив бла Юрий Залимханович Тюркье, Франция, Запад Берлинге, Польшага эмда Россейни Пела Север Кавказын көп шахарларына барып, республиканы миллет искусствосу бла

шагырей этгенди. Аны репертуарында халкы жырла да болгандыла жигилликте, сөмкөмкөк алагандын койле, ийарла да. Жашаууну кыярында ол бурун замандан келген миллет искусствосуга сак болганды, аны пропагандалып бардыгандыла турганды. «КьМР-ни сыйлы артисти» деген ат да аны 1989 жылда Квабарта-Малкварыны искусствосуну аныгытуу улуу кыяны салгыаны ючюн атлаганды. Андан сора да, ол Адыгея Республиканы, КьМР-ни чыгармачылыгына Республиканы да Сыйлы грамоталары бла сауыганды.

Ала-мат артист, ашы адам Юрий Залимханович Пшигошев сактары аны тангыгандыла. Билегенди эслеринде келге кылыккысы.

КьМР-ни Культура эм информация коммуникацияла министрствосу, КьМР-ни культурасыны бла искусствосуну кыулукучулары.

Тата таур хунлай...

Чам
Тата, тудуклары, эгеч кырандыдан тууганыла алай айтылды Таслиматка, мындан көп жыл алга, 1-чи Майга узак таур ашкан шахарга жуууу элге кынаккыга келди. Кеси жуууларына - кырандыны юкюне. Не айтырса эрттенде да келмей турган эгечтерине, сабиле да туугандыла жарык тободиле. КьМР-ни. Кеси да алай билшакыла, алманла ала белгиледи. Жаз башында ала бек багыла болуудула. Манла да кыранды тобоганды, терекке да чага башлаганды, кезиде. Татаны келгени уа бу улуу байрамга дагыда байрам - кыууну буюн этгенди. Ташында бек кыянында да чынар отта буюн эрттени сююктан көп эткен ишчилек этдиле. КьМР-ни да борукул кыянында эт. Жермеде, сохтала да баша-баша бише турдыла. Татаны келгени уа кырандыны кой биинеси, хумжу хумжине этеди. Арбазда, аш кой да аланы аруу ишчилерин толгандыла. Ан адамны аууз сууларын окуяна келгенди.

Байрам байрамды, эгеч, кырандыдан, тудукка да, бирге жыйылып, ойнадыла, коледиле. Кыюнула да келдиле. Улуу кынаккы отуруу кыянында тобокенде да столда да берекеттен толуп. Сауугунун бар эсе, кырандыга жарай эсе, ашаганды, ичген эт ансы, киши кызыгандыла. Татаны буюн кыянында Улуу, гиче да ага кыярында. Иги ашаймыды, жаратмыды столда болгандыла. Не зат керекди? Энди уа не келтирейди? Алай айтып соруу эсе да, сөйгөн кырандыны, бери ташыны аны тегерегине чабар ючюн кыялмайды.

ШИШКИЛЕН И бек игилерин, бек биринчилерин да келтирип, аны алманла салдыла. Хачинде да алай, ызы бла сохта келди. Тылпы эте, кой этни да орта жилик, жаурун, теш, жан сөөк дегенча, бек сыйлы жерлери омаккы жасы табакчада тейилерини алманла кыяландыла. Алмансы, жомжомоне, торлютор салтарларына дери да кынаккы алманда болмаганды жактыр. Бир аздан иоси мантыла да келдиле. Аны оюру эттирмике жорюкшөгөнча, бу халкы кыран тууду да, Таслимат былай деди:

- Алманла, бу ашаркыла бир дивизияга да жетеркидиле. Кыялп турмагызы, бери ташы, манга алай көп зат керек тоюлдуло. Мен юннеге сючюк неда айранчык бла

кыйналган да этип, кыяк жыкылап турган келинин, кыякча келет, утды.

- Тата сенмесе? - деп, ол да чырактыны жандырып, терк окуяны аны кытына келди да, «не болганды?» - деп сорду.

- Косим да билемге, келин. Елпеккалма, кысарыгым келип, башым да тууханды, ундуржыдан өрге турама дегенди. Тамата кыяны кыяныны тартыгуну аштып, келин телефону бла сөлөшип, шахардан «терк болушуккуну» чакырыды.

ИГИ кесек мычып келди, ле ала да. КьМР-ни ташыруу - ван бла медоосту. Тата жакан отууга кирип, ундуржуну кытына олтурдула. Сора жарыкча тишируу алайдан туруп, стол кыянына чекю да, бир зата жарыкча хазырланды.

Вран саусуну жууугунагыны кыянынын ача.

- Не болганды? - деп сорду.

- Не знаю, - деди Тата ордуча.

- Как не знаю? Вас что беспокоит?

- Доктор, чо-то настроення нету, - деди сауса, башха зат айтмакчы.

Аныны эшитиди врач. Таслиматкы иосоне алай айтылды, ауруугуна, сынсгынаын да ундурдурача этди.

- Былай улуу байрамдан Сора (Совет властыны хайт деген жыллары) тоюшогенди, жарды болганды да шахарда бер да кыянынын турды, бир зат бла да болушамай, амалсыздан чакыргандыбыз биз.

Кесини терлигин, саусуну айтып аныгытамаганды кыяныныгыны да аныгытаганды боюдо ордуча ван тишируу. Таслиматка дарманчидиле, уюкка этдиле. Сора тынчайты, алай кетдиле.

Энди андан бери, көп жыл озган эсе да, эгечтерден кырандыдан тууганды, тууган тудуклары да, былай бир алай сөлөшкүчкери келсе, «Тата таур хунлай, чо-то настроення нету», дейдиле.

АЛИКАЛАНЫ Владимир.

ТЭГЕРЕК СТОЛ Ниятден-кыылык

Сабийлени эстетика юйретуу жаны бла Нальчкиде Жабай Казанко атлы ардак «тэгерек стол» бардырылганды. Анга республиканы районларыны бла Нальчк шахарыны школарыны, классад тышенда иш жаны бла юйретуучюлери кыатышкандыла. Аны арада ишлегенге бла шахары билим беруу департаментини кыурагандыла.

Ол кесини ишин «Сабийлени КьМР-ни Малкварыны халкыларыны культураныны, тейлерини бла аделетини юсю бла юйретуу» деген ат бла бардырганды.

«Тэгерек столга» кыатышкандыла баланы аруу кыылыккы, аделди болулары бек алагы юйреткенге, сабий садпалда, андан сора уа школарда, шахарларда, элперде болган торло-торло устанкылагыга юйреткен крукюккада балыгарга керек болганыны юсюнден айтканды.

Аны юсюнден кысык доклад бла арны директору Теммоланы Ашват сөлөшкөнди. Ол алгын замандыла кыялы, тиширеуга да койго, юйорде да улуу магыана берилгенин, эр кишини да юйорде жерини юсюнден айтканды.

Андан сора «тэгерек столга» ёсөп келген тёлөно аделди, аруу кыылыккы болуруга, ашы аделтерибизни саккайла билгире кыялы бла юйретирге болууну юсюнден окуллар билдиргендиде. Сабийлени КьМР-ни Малкварыны халкыларыны миллет тейлерини бла шагырейлендирме, миллет хореографияга, музыкага, музыка инструкторленин сора билгире, кол устанкылагыга юйретууну, кийилзе, жегенча, гинжле этиуге, окуя халыла бла тигиуге, миллет накышыла

ДАЛХАТЛЫ Марзит.

салыуга, агачдан керекли затла ишленуо, дагыда башха устанкылары иосери бла юйретирге артыкча улуу магыана берилгире тишчилерин чертгендиде.

Сабийлени ол жаны бла билим берууде тёлөлене ашы сынуларын хайыргандыла, магыаналы эс бурдуула кереклиги да белгиленгенди.

ДАЛХАТЛЫ Марзит.

СУРАТДА: «тэгерек столга» кыатышкандыны кыууму.

ЖОЛ-ПАТРУЛЬ СЛУЖБА Ашыккыган суу тегизге жетмез

Сутканы ичинде жоллада болган авариялар юскеринде билдиргенде ашыккыган суу тегизге жетмез. Хар юн сайын көп жауу адам, автоматшаланы топлерине тоюшоп, өледи, кыуу табады. Аны аспамасы уа аварияны токташкан, хайт деген жыл саанда адамдарыла. Алагыла жашындан улуу келпюленил дериж тоюлеси.

Алагыла жоллада кесерин кыялы жорюктоненин кырасам, быланы жолда жорюкю жорукларыны бир торло халпарыны көкө киремде, деп келди кынаккы. Келле, транспорт чеккен соккыганча жорюгон жолга чыгып, тегереке-башха сак кыранды орунуну, эки жанларынды, эгечтерини ишле соккыган автоматшаланы аралары бла кыяры эсе да ашыгандыла. Алай «батыры», жолда жорюкю жоруктарына сыйымды, ала, жорюкю ишле артыкча ашкандыла. Шахарда орданды этерик жолдо 20 метр барыны орунуна, муштулун улуу жолга кирип кетип, өмүрлөрүн кысык этгенде да койлолорде.

Окумуздан келме мен айтканы тоз аныгаламга да болуула. Ала водителюу уа нек сак болмайды дегре эркилде. Орданды бетен жерлер окуяна жауу адамгагы кол коймайганды, асыры ашыккыганды, алларнда адамны, транспортну окуяна керемгенде, кыялыла, жорюкю ишле, водителени араларында

да табылдыла. Алай, алагыла эришип, кыялы сак жорюкю жорюкю ишле ашкандыла. Ким тоз, ким терк болганыны юсюнден айттырга кыласак, аны ашыры болуугу тойюло. Андан эсе, хар бириги кеси жаныбызга сак болмайсык, жашуу жаныбыз бек жер берилгенин унутмайсык.

2007 жылда 11 аны ичинде «Кавказ» федеральнын жолу эки баталон кыранган кесогинде бла Нальчк шахарды жауу адималы халыктарында 72 авария болганды. Аны кезиунде 17 адам өлгенди, 56 адам кыруу таганды. Кыялы бир юйюрге палак келгенди. Адамны автоматшалы тобо не тошогенени сыттау, се беби аспамасы жолдан, орданды эте туруп, сак болуулу, жол жауула союлму турду. Шахар орданды ашканды жолга чыгып.

Хурметли жолчулун! Келингиз улуу келю болмайсык, жолда жорюкю жорукларына саккы кармайсык, биргелек сабиле болгандарын унутмайсык. Ала бизден, абадан, июлго алгандарын эседа тутайлы.

А. ШЕЛКОВНИКОВА, КьМР-де МБД-ни ГИБДД сыны жол-патруль службасыны аны баталонуну инспектору, водителени араларында

Билдирюу
Нальчк шахары аскер комиссариаты запаса болган эм жыл санлары 40-га жетмеген граждандары Север-Кавказ аскер округу аскерлерине контракт бла кыулуук этерге чакырады. Иш жаны улуду-10 миң сомонд 25 миң сомонга дери.

Контракт бла кыулуук этерге сюйгөнле Нальчк шахарда аскер комиссариатка бу адрес бла келирге болуудула: Красноармейская орман, 26, 24-чи кабинет, т. 44-10-83.

Эс бургуулу
Нальчк шахар округуа ич ишлени 2-чи бөлүмю РД-ни Уголовнын кодексини 159-чч статьясыны 3-чю кесегине тиийишчиледе Этезеланы Сафараны жашы Маскутуну излейди. Он 1952 жылда 7-чи февральда тууганды. Тырауу шахарда Энеер орманда 5115 юйде жашаганды, паспортун сериясы - 8303, номери 067400.

Этезеланы Сафараны жашы Маскутуну кыяда болганыны эсге белгиле эсе, бу телефонгола сөлөшкүчкери тилейбиз: 8 (8662) 42-028, 494-204, 494-042, 02 нева милицияны бек жууукда бөлүмөнө ашканды.

КьМР-де МБД-ни пресс-службасы.

УЧРЕДИТЕЛЬСЬЕ: Квабарта-Малквар Республикасы Парламентини бла Правительство

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДАКЦИЯ:
АЛИКАЛАНЫ Владимир, АППАИЛАНЫ Музафар (баш редактору орунбасары), БЕНАЙИЛНИ Муталип (баш редактору орунбасары), ВИТТИРАНЫ Ахмед, ТЕКУАНИ Хуа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКЬЛУЛАНЫ Борис (жууалы секретары).

ТЕЛЕФОНЛА:
Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 47-26-22. Жууалы секретары - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корреспондент - 42-63-62.

РЕДАКЦИЈНЫ БЕЛОМЕРИ:
Жамаат-политика жашууу бөлүмү - 42-67-68, 42-24-02. Экономика бөлүмү - 42-66-73. Културалы бөлүмү - 42-68-72. Социалнын топтукалык бөлүмү - 42-66-76, 47-27-59. Жаңгылыкканы бла спортну бөлүмү - 47-26-39, 42-66-71. Письмоаланы, рекламаланы эм билдирүүнү бөлүмү - 42-37-94. Тизмекчелери - 42-30-87. Букалгачтары - 42-30-87. Операторла - 47-26-28, 42-39-65.

Редакция авторла бла кызыгы жорюктонени. Кьёл жамалгагыла редакция этимдиги эм ала артка кыятарамайдыла.

Газетде басылган материалда айтылган омонда редакцияны омону бек кешимеке болуудула. Алай айтылган хар зат ючюн, Россей Федерацияны басманы юсюнде Законду тиешиледе, материалды авторла кесери жууушанды.

Редакция авторлдан көп келет тизгинден (машинка бла жазылган 5-6 бет) кезин аймады.

Газет Басманы эм асманга информацийны эркинжикери кырууруду жаууу бла Кыбарта-Малквар регион инспекцияда 1994 жылда 14-июньда номерда регистрация этилгенди.

Регистрация номер - 42-0066. Индекс - 15332

Газетти басмагы КьМР-ни Культура эм информация коммуникация министрствосуну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет 1905 жылда Революция аты республиканы полиграфкомбинатта басылганды. Нальчк шахар, Ленин аты проспект, 33.

Газетлени ислерине тапдыруу ючюн КьМР-ни почта сызыны федеральны Управленини жууушанды. Телефон: 42-06-31, 42-19-97.

Газетлени рознишга салтуу ючюн КьМР-ни «Роспечать» акционер обществосуну тапдыруу. Телефон: 42-69-34.

Газетни редакцияны адреси:
15 сагатка көп салында, 21.00 сагатка көп салындагы

ГАЗЕТИНОМЕРНИ ЧЫГАРГАНЫ:
Мокваланы Зукура - де журный редактор; Кетенинаны Зуфия - жууалы секретарыны орунбасары; Акушланы Форуз (3-4-чю бет); Маматланы Шаихда (1-чи бет); Мисрланы Лейла (2-чи бет) - корреспондент.

Тиражи 3750 экз. Заказ № 3660

РЕДАКЦИЈНЫ АДРЕСИ:
360000, Нальчк шахар, Ленин аты проспект, 5